

Kůrovcová situace bude v roce 2018 mimořádně nepříznivá. Ministerstvo zemědělství upozorňuje vlastníky lesů na nutnost včasného výkonu opatření v ochraně lesa proti kůrovci.

Povinností vlastníků lesů podle lesního zákona je provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les. Základem ochrany lesa proti kůrovci je aktivní vyhledávání kůrovcových stromů (stromy kůrovcem aktuálně napadené, ale kůrovcem ještě neopuštěné), jejich těžba a včasná asanace (zahubení kůrovce, který se v nich pod kůrou vyvíjí). K obraně proti kůrovci se používají odchyťová zařízení, zejména lapáky, tj. úmyslně pokácené stromy, a feromonové lapače.

Vlastníci lesů jsou povinni chránit porosty před škodlivým hmyzem a zabránit jeho dalšímu šíření. To samé platí i pro osoby, které skladují napadené dřevo nebo užívají pozemky mimo les, na kterých je napadené dřevo uskladněno. Při napadení lesních porostů kůrovcem by se měli vlastníci lesů hned obrátit na své odborné lesní hospodáře, popř. na místní orgán státní správy lesů (obecní úřad obce s rozšířenou působností Město Semily), kde jim sdělí jméno příslušného odborného lesního hospodáře a jeho kontaktní údaje. Pro lepší informovanost vydalo Ministerstvo zemědělství leták s názvem „Kůrovci – vážná hrozba pro smrkové lesy!“ V něm jsou popsány tři hlavní druhy kůrovců, identifikace napadených stromů a zásady ochrany lesních porostů. Využít je možné i postupů obsažených v normě ČSN 481000 - ochrana lesa proti kůrovci na smrku.

Odborníci zdarma poradí

Bezplatný poradenský servis při řešení problémům s kůrovcem poskytuje vlastníků lesa Lesní ochranná služba zajišťovaná Ministerstvem zemědělství prostřednictvím Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti (adresa: www.vulhm.cz/los; e-mail: los@vulhm.cz, tel.: 257 892 222). Na internetových stránkách Lesní ochranné služby je zároveň možné najít další informace a metodické pokyny.

Vlastníci lesů jsou podle lesního zákona povinni se o svůj majetek starat. Ministerstvo jim zároveň poskytuje odbornou podporu. Financuje odborné lesní hospodáře, kteří majitelům lesů do 50 hektarů zdarma radí, mimo jiné i s postupem proti kůrovci. Ministerstvo také připravuje novelu vyhlášky, která zefektivní postupy proti kůrovci.

Pod záštitou Ministerstva zemědělství je rozvíjen projekt „Kůrovcové info, který poskytuje informace o průběhu rojení lýkožrouta smrkového (*Ips typographus*) i lýkožrouta severského (*Ips duplicatus*) v různých nadmořských výškách v různých lokalitách České republiky v reálném čase (<http://www.kurovcoveinfo.cz/>).

Další informace je možno získat prostřednictvím portálu Ministerstva zemědělství.

Kůrovci se začínají rojit podle počasí obvykle od poloviny dubna, ve vyšších polohách později. Před vyrojením kůrovce je obecně nutné zpracovat kůrovcem napadené dříví z loňského roku a případně připravit odchyťová zařízení.

Dne 22. 11. 2017 nabylo účinnosti Opatření obecné povahy Ministerstva zemědělství ze dne 7. 11. 2017, které nařídilo vlastníků lesa na území České republiky zpracování těžeb nahodilých (tj. kůrovcem nebo jinak poškozené dříví), vzniklých ke dni účinnosti opatření,

nejpozději do 31. 3. 2018. Plnění nařízení je samozřejmě nutné posuzovat objektivně podle reálných podmínek. V případech, kde dodržení termínu brání objektivní okolnosti (sněhová pokrývka v lesích v horských a podhorských oblastech nebo překrytí původní kalamity později poškozeným dřívím), **je nicméně třeba trvat na zpracování nahodilé těžby nejpozději v termínech stanovených právními předpisy, tj. do 31. května v lesích do nadmořské výšky 600 m n. m. a do 30. června v lesích nad 600 m n. m. V těchto termínech je zároveň nutné vytěžit a ošetřit i veškeré pozdější polomy, vývraty a ostatní hmotu atraktivní pro rozvoj kůrovců vzniklou do 31. 3. 2018.**

Kůrovci (zejména lýkožrout smrkový - *Ips typographus* a lýkožrout severský - *Ips duplicatus*) se kvůli suchému počasí v roce 2015 přemnožili především na Moravě a ve Slezsku, ale také v jižních Čechách. V roce 2016 začal plošný rozpad smrkových porostů v Moravskoslezském a Olomouckém kraji, na jihozápadní Moravě a v jižních Čechách. V loňském roce se plošná kalamita v Moravskoslezském a Olomouckém a Zlínském kraji rozšířila i do podhůří Jeseníků a Beskyd, pokračovala na jihozápadní Moravě a dále se šířila do podhůří Šumavy a Českého lesa v Jihočeském a v Plzeňském kraji. Zvýšený výskyt je i v okrese Semily.

Současná kůrovcová kalamita je svým rozsahem největší v novodobé historii českého lesnictví. V roce 2015 bylo zpracováno více než 2 mil. m³ smrkového dříví napadeného kůrovci. V roce 2016 to bylo již přes 4 mil. m³ a v loňském roce bylo zpracováno více než 5,5 mil. m³. Ve druhém pololetí loňského roku bylo navíc dalších cca 4 mil. m³ převážně smrkového dříví poškozeno (vyvráceno nebo zlomeno) větrem, přičemž část těchto polomů může být živnou půdou pro další množení kůrovců. Situace s kůrovcem tak bude v roce 2018 opět značně nepříznivá a bude vyžadovat mimořádnou aktivitu vlastníků lesů při správě svého majetku.

Rizikové oblasti v roce 2018:

